

Til kommuner og fylker som vil styrke frivilligheten

FRIVILLIGHET NORGE er et samarbeidsforum for mer enn 300 medlemsorganisasjoner, som tilsammen representerer over 50.000 lag og foreninger over hele landet.

Vi arbeider for en helhetlig frivillighetspolitikk for å sikre vekst og utvikling i frivilligheten, som er en hjørnestein i norsk kultur og samfunnsliv. Vår visjon er "Større rom for frivilligheten".

I Norge har vi nesten 100.000 lag og foreninger, og omlag 9,2 millioner medlemskap i de frivillige organisasjonene.

Over 60 % av befolkningen bidrar med frivillig arbeid, som vil si ulønnet arbeidsinnsats til fordel for andre enn nære slektninger eller personer som kan regnes til egen husholdning. Frivillighet Norge gjennomfører **Frivillighetsbarometeret** årlig og deler fersk innsikt om frivillig sektor på våre nettsider.

Det frivillige arbeidet er av SSB verdsatt til over 75 milliarder kroner i året. Den frivillige innsatsen tilsvarer nær 5 % av bruttonasjonalprodukt. Se **satellittregnskapet for frivillig sektor** (SSB).

Foto: Frivillighet Norge, Hedvig Kolboholden

Hva betyr frivillighet for lokalsamfunnet?

Frivilligheten bidrar med merverdier som skapes utover selve aktiviteten et lag eller forening driver med. Eksempler på denne type merverdi er hvordan deltakelse i frivillig organisasjon og aktivitet gir folk tilgang til sosiale møteplasser som skaper tillit, identitet og utvikler tilhørighet og demokrati.

For kommunene er det viktig at det finnes et mangfold av arenaer som virker inkluderende, trivselsbyggende, aktiviserende og tillitsskapende i lokalsamfunnet. De merverdiene de frivillige organisasjonene representerer er viktige byggesteiner for at kommunen kan nå sine mål på områder som inkludering, folkehelse, kvalifisering, utenforskap og barnefattigdom.

Deltakelse i frivillig aktivitet øker sjansene for at man vil engasjere seg flere steder, har en positiv effekt for livskvaliteten, for eksempel trivsel, og for deltakelse i arbeidslivet senere i livet. Det finnes også **forskning** som viser at det frivillig engasjement øker hvis det offentlige er gode tilretteleggere.

I 2019 behandlet Stortinget en **Frivillighetsmelding** som blant annet oppfordrer til lokal frivillighetspolitikk. Frivillighet Norges erfaring er at kommuner som tilrettelegger for frivillig sektor gjennom en frivillighetspolitikk, har mer dialog med bredden av frivilligheten lokalt enn kommuner som ikke har det.

Lokal frivillighetspolitikk

Få kommuner og fylker har full oversikt over hvilke frivillige ressurser de har i lokalmiljøet. Derfor vil Frivillighet Norge hjelpe kommuner og frivillighet til å **samhandle**. Vi oppfordrer alle kommuner til å utvikle og vedta egen frivillighetspolitikk. Vi oppdaterer løpende et **kommunekart** med oversikt over kommuner som har vedtatt en helhetlig frivillighetspolitikk.

Frivillighet Norges medlemsorganisasjoner har bidratt til å utvikle **10 frivillighetspolitiske bud** med klare anbefalinger til fylker og kommuner som ønsker godt samarbeid med frivillig sektor.

DET ER Plass til alle som ønsker å yte en frivillig innsats. Frivillighet Norge anbefaler at kommunene bør motivere mennesker som vil engasjere seg frivillig, til å ta kontakt med frivillige organisasjoner som passer deres interesser.

FOR MANGE kommuner ligger motivasjonen for å utvikle en kommunal frivillighetspolitikk i dialog med frivilligheten, i ønske om økt samhandling mellom sektorene. Når kommunen begynner å rekruttere engasjerte frivillige til kommunale tiltak, er det en risiko for at organisasjonene opplever kommunen som en konkurrent, og ikke som en tilrettelegger og samarbeidspartner.

FORSKNING PÅ FRIVILLIGHETEN peker på at deltakelse i frivillige organisasjoner skaper tillit mellom mennesker, og styrker demokratiet og den lokale identiteten. Det har en positiv effekt for livskvaliteten til de som deltar, og en positiv sammenheng med deltakelse i arbeidslivet. Er du engasjert i en frivillig organisasjon øker sjansen for at du engasjerer deg flere steder.

FRIVILLIGHET NORGES ANBEFALING bygger på at frivilligheten og kommunene er på sitt beste når de utfyller hverandre. Kommunene er eksperter på kommunal tjenesteproduksjon, mens frivilligheten er ekspert på å forvalte engasjerte medlemmer, og utvikle egen organisasjon og samfunnet rundt seg - gjerne i samarbeid med kommunen.

Les mer om **lokal frivillighetspolitikk**.

Økonomiske rammevilkår og momskompensasjon

Hvert år kan frivillige organisasjoner søke om å få tilbakebetalt sine utgifter til moms. Over 20 000 lag og foreninger fra hele landet mottar **momskompensasjon**. Dette er en ordning som er veldig viktig for frivillighetens økonomi lokalt. Dessverre er ikke denne fullfinansiert og organisasjonene vet ikke fra år til år hvor mye penger de får tilbakebetalt.

Frivillighet Norge jobber for **full og rettighetsfestet momskompensasjon**. Dette er et nasjonalt

spørsmål som får store konsekvenser lokalt. Det er viktig at politikere rundt om i landet er med på å synliggjøre dette behovet.

Forutsigbare rammer skaper bærekraftig drift og utvikling i frivilligheten. Mange bruker unødvendig mye ressurser på søknader og rapportering eller har utfordringer med å finne rimelige lokaler. Her kan en bevisst politikk for tilrettelegging for frivillige lag og foreninger gjøre en stor forskjell.

Foto: Frivillighet Norge, Hedvig Kolboholden

Økt deltakelse og en frivillighet for alle

Mange ikke blir spurt om å gjøre en frivillig innsats, men kan gjerne tenke seg å bidra, hvis de vet hva de kan gjøre og hvordan de kan komme i gang.

For å løse dette kan kommunen oppfordre flere frivillige organisasjoner, frivilligsentraler, menigheter og kulturfestivaler til å registrere seg gratis på den nasjonale nettsiden **Frivillig.no**. Her kan disse legge ut oppdrag som nye frivillige kan melde seg til.

Vi oppfordrer kommunen til å lenke til Frivillig.no på egne nettsider og benytte oversikten over registrerte lag og foreninger i egen kommune. Vi har samlet noen **tips til kommuner** som vil bidra til økt rekruttering av nye frivillige.

Det er et mål at alle barn og unge skal få delta i en varig fritidsaktivitet uavhengig av foreldrenes økonomi. Frivillige organisasjoner bidrar med et mangfold av aktiviteter og er kjent med ulike barrierer for deltakelse. Vi anbefaler at kommuner blir kjent med **Fritidserklæringen** og **AlleMed**.

Frivillighet Norge har i sitt inkluderingsprosjekt samlet materiell for **økt mangfold** som gir nyttige verktøy.

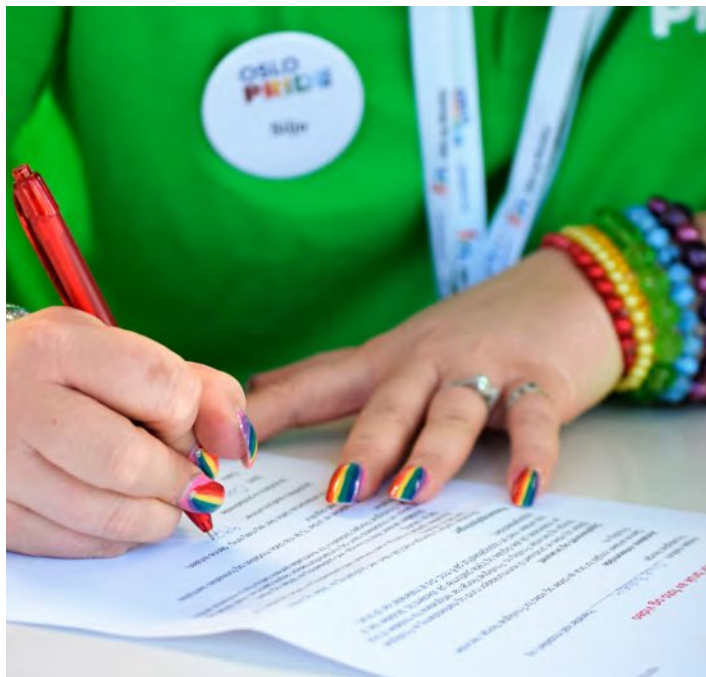

Foto: Frivillighet Norge, Hedvig Kolboholden

ER DET NOEN I KOMMUNEN som har behov for å bli kjent med frivilligheten? Vet de unge hva det vil si å være frivillig? Vi har utviklet **materiell til lærere og elever** til fri bruk og oppfordrer ulike aktører som driver med opplæring og å trekke inn tematikken Frivillighet, demokrati, medborgerskap og engasjement. Kommunen kan informere aktuelle lokale aktører som ungdomsskole, videregående skole, voksenopplæring o.l.

Frivillighetens dag

Frivillighetens dag

Setter dere som kommune pris på frivilligheten?
Husker dere å si takk for innsatsen?

Den 5. desember er det FN sin internasjonale dag for frivillig innsats og en fantastisk anledning for å vise frivillige organisasjoner og de frivillige at dere setter stor pris på dem. Frivillighet Norge deler ut

den nasjonale frivillighetsprisen og fra 5. juni er det mulig å nominere lokale kandidater.

Dere kan markere dette på skoler, med felles feiringer, på torg og i sosiale medier. Vi har samlet en rekke tips til hvordan dere som kommune kan være med å markere **Frivillighetens dag**.

Årets frivillighetskommune 2019. Foto: CF Salicath, Frivillighet Norge

Frivillighetens år 2022 – Vi skaper det sammen!

Regjeringen har vedtatt at 2022 skal være **frivillighetens år**. Året skal brukes til å vise frem all den frivillige aktiviteten som finner sted i norske lokalsamfunn og verdien den skaper. Det skal brukes til å feire, fremme og utvikle frivillig sektor, og til å få enda flere med.

Det er Frivillighet Norge som har som oppgave å koordinere innsatsen rundt året.

Vi håper at fylker og kommuner vil prioritere frivillig sektor i tiden frem mot året og i 2022. Det viktigste dere kan gjøre er å utvikle og vedta en frivillighetspolitikk, prioritere frivilligheten i både politiske og økonomiske planer, og ta de frivillige organisasjonene med i prosessene når planene utvikles.

Følg med på frivillighetnorge.no for mer informasjon og tips.

Foto: Frivillighet Norge, Hedvig Kolboholden

